

Centrale Commissie Dierproeven

> Retouradres Postbus 93118 2509 AC Den Haag

Aan geadresseerde

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 93118
2509 AC Den Haag
www.centralecommissiedierproe
ven.nl

T 0900 2800028 (10 ct/min)
wob-ccd@rvo.nl

Onze / uw referentie
Meerdere

Briefkenmerk
CCD-2019-006

Bijlage(n)
25

Datum 1 februari 2019
Betreft Beslissing op bezwaar

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de beslissing op 29 bezwaarschriften. De bezwaarschriften zijn afkomstig van de gemachtigde van Wob-verzoekster en drie medebezwaarden, zijnde vergunninghouders. In bijgevoegd overzicht (bijlage 1) leest u welke bezwaarschriften het betreft en tegen welke Wob-besluiten deze zijn gericht.

Beslissing

De Centrale Commissie Dierproeven (hierna: CCD) verklaart de bezwaren van Wob-verzoekster niet-ontvankelijk en verwijt haar om onderstaande redenen misbruik van recht:

- De samenhang, onderbouwing en geloofwaardigheid ontbreekt in de verschillende redenen die Wob-verzoekster geeft voor het indienen van Wob-verzoeken;
- Wob-verzoekster heeft een financieel motief bij het indienen van Wob-verzoeken en de daaruit voortvloeiende procedures;
- Het behandelen van de Wob-verzoeken van Wob-verzoekster legt een zodanig beslag op onze capaciteit, dat door de grote financiële en administratieve lastendruk de uitvoering van onze kerntaken in het gedrang komt;
- Uit de aard en gedragingen van Wob-verzoekster kan worden afgeleid dat haar oogmerk is de (tijdige) afhandeling van de Wob-verzoeken te bemoeilijken.

Deze handelswijze moet aan Wob-verzoekster worden toegerekend, aangezien haar gemachtigde de betrokken handelingen namens haar heeft verricht en zij hem daartoe heeft gemachtigd.

Gelet op voornoemde feiten en omstandigheden stelt de CCD vast dat Wob-verzoekster op een kennelijk onredelijke manier gebruik maakt van de bevoegdheid om Wob-verzoeken in te dienen en van de bevoegdheden om

bezwaar en (hoger) beroep in te stellen. In de overwegingen worden bovenstaande redenen verder uitgewerkt of aangevuld.

De bezwaarschriften van medebezwaarden zien op het tegengaan van openbaarmaking van informatie middels Wob-besluiten. Om de feitelijke openbaarmaking van deze informatie tegen te gaan, hebben medebezwaarden verzoeken om voorlopige voorzieningen ingediend. De CCD is tegemoet gekomen aan deze verzoeken en heeft besloten om de feitelijke openbaarmaking op te schorten tot na de beslissing op bezwaar.

De besluitvorming ten aanzien van de informatie die nog niet is geopenbaard, wordt in die zin aangepast dat wordt beslist dat deze informatie niet alsnog wordt geopenbaard, omdat Wob-verzoekster misbruik heeft gemaakt van een wettelijke bevoegdheid. De oorspronkelijke besluiten blijven ongewijzigd voor zover het informatie betreft die reeds openbaar is.

Hierna kunt u lezen op grond van welke overwegingen de CCD tot deze beslissing is gekomen.

Verloop van de procedure

In de periode van 7 augustus 2017 tot en met 7 december 2018 heeft de CCD in totaal 29 bezwaarschriften ontvangen van de gemachtigde van Wob-verzoekster en drie medebezwaarden, gericht tegen 14 Wob-besluiten. In eerdergenoemd overzicht leest u welke bezwaarschriften het betreft en tegen welke Wob-besluiten deze zijn gericht.

In totaal zijn 57 derde belanghebbenden in de primaire fase van de Wob-verzoeken gevraagd om een zienswijze. Bij de behandeling van de bezwaren zijn de derde belanghebbenden nogmaals in de gelegenheid gesteld aanvulling te geven op de eerder ingediende zienswijze en te reageren op de bezwaargronden van gemachtigde van Wob-verzoekster. Daarbij zijn de derde belanghebbenden ook in de gelegenheid gesteld om gehoord te worden. Alle derde belanghebbenden hebben van deze gelegenheid (om te worden gehoord) afgezien. De zienswijzen zijn aan gemachtigde van Wob-verzoekster anoniem, verbonden aan unieke – reeds bij de projectaanvraag gekoppelde – nummers van een niet technische samenvatting (hierna: NTS) verstrekt.

Op 7 juni 2018 en 11 en 16 oktober 2018 zijn vrijwel alle bezwarendossiers volledig aan gemachtigde van Wob-verzoekster verstrekt. In de dossiers B.2.17.014 (W17-01), B.2.17.020 (W16-04S), B.2.18.016 (W17-10) en B.2.18.028 (W17-16) zijn de bezwaren en/of zienswijzen niet verstrekt aangezien er een reëel risico is dat de identiteit van de bij deze documenten betrokken derde belanghebbende wordt achterhaald. Nu het wel of niet vrijgeven van de identiteit van onder meer deze vergunninghouder onderdeel is van bezwaar, zijn op grond van artikel 7:4, zesde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) de zienswijzen en bezwaarschriften in voornoemde dossiers niet (en ook niet geanonimiseerd) toegevoegd aan de bezwarendossiers. Om voornoemde reden zijn aan gemachtigde van Wob-verzoekster de overige zienswijzen anoniem verstrekt. Met het op de zienswijzen opgenomen NTS-nummer kan Wob-verzoekster de zienswijzen koppelen aan de documenten van de projectaanvraag.

Op 19 juni 2018, 12 juli 2018 en 7 november 2018 hebben hoorzittingen plaatsgevonden met de gemachtigde van Wob-verzoekster. Tijdens de hoorzitting van 7 november 2018 is gelijktijdig een van de medebezwaarden gehoord.

De overige twee medebezwaarden hebben aangegeven dat vertegenwoordigers van vergunninghouder bij een gecombineerde hoorzitting niet aanwezig kunnen zijn. De identiteit van een vertegenwoordiger is rechtstreeks herleidbaar naar vergunninghouder. En deze identiteit is juist onderwerp in bezwaar. Bovendien is het dan tevens niet mogelijk om meer in detail in te gaan op de vertrouwelijkheid van bepaalde passages in de met het Wob-verzoek opgevraagde documenten. Om bovenstaande gewichtige redenen is onder verwijzing naar artikel 7:6, tweede lid, van de Awb besloten de andere bezwaarden separaat te horen.

Deze hoorzittingen zijn gehouden op 12 juli 2018 en 6 en 8 november 2018.

De verslagen van de hoorzittingen met de medebezwaarden zijn op 2 oktober 2018, 16 november 2018 en 21 december 2018 aan de gemachtigde van Wob-verzoekster gestuurd met de mogelijkheid tot reactie. De gemachtigde heeft niet gereageerd op de verslagen van de hoorzittingen met de medebezwaarden.

Het verslag van de hoorzitting met de gemachtigde van Wob-verzoekster en de verslagen van de hoorzittingen van de medebezwaarden zijn op 29 november 2018 aan de medebezwaarden gestuurd met de mogelijkheid tot reactie. De medebezwaarden hebben niet gereageerd op de verslagen.

Tenslotte is op 9 en 16 januari 2019 nog een bezwarendossier aan de gemachtigde van Wob-verzoekster toegestuurd met daarbij de mogelijkheid om hierop te reageren. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt. Zowel de mede bezwaarde als de gemachtigde van Wob-verzoekster heeft afgezien van hun recht om gehoord te worden.

Juridisch kader

Artikel 3, eerste lid, van de Wob luidt: "Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf."

Het derde lid luidt: "De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen."

Artikel 13, eerste lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: het BW) luidt: "Degene aan wie een bevoegdheid toekomt, kan haar niet inroepen, voor zover hij haar misbruikt."

Het tweede lid luidt: "Een bevoegdheid kan onder meer worden misbruikt door haar uit te oefenen met geen ander doel dan een ander te schaden of met een ander doel dan waarvoor zij is verleend of in geval men, in aanmerking nemende de onevenredigheid tussen het belang bij de uitoefening en het belang dat daardoor wordt geschaad, naar redelijkheid niet tot die uitoefening had kunnen komen."

Het derde lid luidt: "Uit de aard van een bevoegdheid kan voortvloeien dat zij niet kan worden misbruikt".

Artikel 15 van Boek 3 van het BW luidt: "[Artikel 13] vindt buiten het vermogensrecht toepassing, voor zover de aard van de rechtsbetrekking zich daartegen niet verzet."

Overwegingen

Zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) eerder heeft overwogen (onder meer de uitspraken van 19 november 2014¹), kan ingevolge artikel 13, gelezen in verbinding met artikel 15, van Boek 3 van het BW, de bevoegdheid om een bestuurlijk rechtsmiddel in te stellen niet worden ingeroepen voor zover deze bevoegdheid wordt misbruikt. Deze artikelen verzetten zich tegen inhoudelijke behandeling van een bestuursrechtelijk rechtsmiddel dat misbruik van een bevoegdheid behelst, en bieden een wettelijke grondslag voor niet-ontvankelijkverklaring van een zodanig rechtsmiddel. Daartoe zijn zwaarwichtige gronden vereist.

Uit vaste jurisprudentie, mede aangehaald in de uitspraak van de Afdeling van 23 mei 2018² volgt dat gelet op artikel 13, tweede lid, van Boek 3 van het BW in geval van een dergelijk rechtsmiddel zwaarwichtige gronden onder meer aanwezig zijn, indien rechten of bevoegdheden zodanig evident zijn aangewend zonder redelijk doel of voor een ander doel dan waartoe zij gegeven zijn, dat het aanwenden van die rechten of bevoegdheden blijkt geeft van kwade trouw.

Bij de beantwoording van de vraag of sprake is van misbruik van recht kan verder mede acht worden geslagen op het eerdere procedeergedrag van betrokken Wob-verzoekers en/of hun gemachtigde. Hierbij wordt verwezen naar de uitspraak van de Afdeling van 11 juli 2018³.

Aan de hand van de uitleg in de vaste jurisprudentie⁴ over wat zwaarwichtige gronden zijn en welke elementen relevant worden geacht voor het beantwoorden van de vraag of er sprake is van Wob-misbruik, wordt ingegaan op onderstaande drie elementen:

1. Doel en financieel motief van de Wob-verzoeken;
2. Aantallen Wob-verzoeken en financiële en administratieve lastendruk;
3. Aard en gedragingen van Wob-verzoekster en haar gemachtigde.

In het vervolg van dit besluit wordt de gemachtigde van Wob-verzoekster aangeduid met 'u' en Wob-verzoekster met 'uw cliënte'.

¹ ECLI:NL:RVS:2014:4129 en ECLI:NL:RVS:2014:4135.

² ECLI:NL:RVS:2018:1706.

³ ECLI:NL:RVS:2018:2291.

⁴ ECLI:NL:RVS:2016:396 en ECLI:NL:RVS:2016:1840.

1. Doel en financieel motief van de Wob-verzoeken

1.1. Overwegingen over uw doel

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling⁵ volgt dat de indiener van een Wob-verzoek geen belang bij zijn verzoek hoeft te stellen (artikel 3, derde lid, van de Wob). Misbruik van recht kan zich voordoen indien een bevoegdheid wordt aangewend voor een ander doel dan waarvoor zij is gegeven. Het doel van een Wob-verzoek kan derhalve relevant zijn om te beoordelen of misbruik van recht heeft plaatsgevonden.

In aansluiting op bovenstaande vaste redenerlijn van de Afdeling heeft de CCD aanleiding gezien om bij uw cliënte te informeren naar het doel van de bij de CCD ingediende Wob-verzoeken. In de aan u gezonden uitnodiging voor de hoorzitting op 7 november 2018 is uw cliënte om die reden nadrukkelijk uitgenodigd. Uw cliënte is immers de enige die deze informatie kan verschaffen. Als toelichting waarom zij onze uitnodiging voor de hoorzitting niet accepteerde, gaf u aan dat uw cliënte het procedurele gedeelte niet interessant vindt.

Op momenten dat u ons gevraagd of ongevraagd informeerde over het doel van de bij de CCD ingediende Wob-verzoeken heeft u drie van elkaar verschillende, althans wisselende, redenen gegeven. Dit draagt, gezien in samenhang met de formulering, de inhoud en de wijze van indienen van de Wob-verzoeken, bij aan de vaststelling dat uw cliënte de Wob-verzoeken voor een ander doel heeft ingediend, dan waarvoor het recht om Wob-verzoeken in te dienen is bedoeld. Hieronder gaan wij op elke door u of uw cliënte gestelde reden voor het indienen van Wob-verzoeken afzonderlijk in.

Het weergegeven doel in de hoorzittingen van 21 september 2017 en 7 november 2018

Tijdens de met u op 21 september 2017 gehouden hoorzitting (naar aanleiding van uw bezwaarschriften met de kenmerken B.2.17.002, B.2.17.003, B.2.17.005 en B.2.17.008) heeft u als doel van het indienen van de Wob-verzoeken het volgende aangegeven:

[REDACTED] geeft aan **dat zijn cliënte onderzoek doet (I)** naar dierproeven **en hierover publiceert (II)**, wat de CCD nalaat, terwijl dit wel de wettelijke plicht van de CCD is. Zij wil globale informatie hebben over verschillende dierproeven. Voor zijn cliënte is het volgende van belang: **hoeveel dieren er worden gebruikt, wie er dierproeven mogen uitvoeren en wie daadwerkelijk dierproeven uitvoert (III).**"

NB: de cijfers I t/m III zijn toegevoegd door de CCD

U heeft destijds op geen enkele wijze gereageerd op het verslag van deze hoorzitting, zodat wij thans uitgaan van bovenstaande achterliggende redenen voor het indienen van Wob-verzoeken bij de CCD. Om misverstanden te voorkomen hebben wij tijdens de hoorzitting op 7 november 2018 bij u geverifieerd of deze aanleiding nog steeds juist is. U bevestigde dit.

⁵ Onder meer ECLI:NL:RVS:2018:3553.

Wij plaatsen bij dit doel kanttekeningen (die hierna nader worden besproken) die grond geven voor gereede twijfel dat het gaat om een reëel doel; de vaststelling dat het gestelde doel op geen enkele wijze aannemelijk is gemaakt en; de conclusie dat het in de Wob geregelde recht op informatie niet is bedoeld voor het door u of uw cliënte gestelde doel. Per onderdeel van het genoemde doel worden de kanttekeningen hieronder onderbouwd.

I. "dat zijn cliënte onderzoek doet"

Tijdens de hoorzitting van 7 november 2018 heeft u gespecificeerd dat het onderzoek van uw cliënte gericht is op dierproeven in 2017. Het onderzoek is gericht op welke onderwerpen de dierproeven zijn gericht, wat voor diersoorten er worden gebruikt en wat de dieraantallen zijn. Ook de besluitvorming van de CCD en de adviezen van de Dierexperimentencommissies (hierna: DEC's) worden hierbij betrokken.

U heeft ondanks vele vragen van de CCD geen enkel inzicht gegeven in de planning van het onderzoek, in welke fase het onderzoek zich bevindt, wat het onderzoeksplan is of welke andere informatie dan ook om aannemelijk te maken dat het gaat om een reëel onderzoek. Met het uitblijven van concrete informatie over het onderzoek, kunnen wij niet anders concluderen dan dat valt te betwijfelen of het gaat om een reëel en/of daadwerkelijk uitgevoerd onderzoek.

Opvallend is tevens dat het onderzoeksjaar 2017 ongemotiveerd en ondoordacht is gekozen. U stelde tijdens de hoorzitting in reactie op de vraag waarom het jaar 2017 zo belangrijk is dat het net zo goed over 2016 had kunnen gaan. De keuze van het jaartal getuigt daarom niet van enige visie of bewuste keuze. Ook daarom wordt betwijfeld of er sprake is van een reëel onderzoek.

Tijdens de hoorzitting van 7 november 2018 heeft u vooral aandacht gevraagd voor de Wob-verzoeken over documenten uit (het volledige jaar) 2017 waarop nog niet is beslist. Dat is volgens u de reden dat het onderzoek stil ligt. Op het moment dat op alle Wob-verzoeken die betrekking hebben op documenten uit 2017 is besloten, kan uw cliënte haar onderzoek afronden.

Deze stelling is naar het oordeel van de CCD onjuist. Uw cliënte heeft geen informatie opgevraagd over de maand december 2017. Aangezien de CCD op dit moment nog geen informatie zelf actief openbaar maakt en de vergunningen uit de maand december 2017 niet met een ander Wob-verzoek zijn opgevraagd, zullen de vergunningen uit december 2017 niet worden geopenbaard. Het gestelde onderzoek – dat volgens u betrekking heeft op het (volledige) jaar 2017 – zal dan ook niet kunnen worden afgerond. Hieruit kunnen twee conclusies worden getrokken. Uw cliënte is door de enorme hoeveelheid verzoeken en opgevraagde documenten het volledige overzicht kwijt wat wel en wat niet is opgevraagd of (de uitkomst van) het door u gestelde onderzoek berust op een niet waarheidsgetrouw beeld van de werkelijkheid. Beide situaties bevestigen het beeld dat valt te betwijfelen of het gaat om een reëel en/of daadwerkelijk opgezet onderzoek.

Het verkrijgen van de gevraagde informatie kan overigens ook zonder het indienen van Wob-verzoeken. De voor het onderzoek benodigde gegevens zijn

immers reeds beschikbaar op de website van de CCD (zie hiervoor paragraaf 1.1. onder III).

Daar komt bij dat het onderzoek zich richt tot documenten uit 2017 en dit geen enkele onderbouwing geeft voor de vele Wob-verzoeken van uw cliënte die zij in 2015 en 2016 heeft ingediend. De CCD komt daarom tot de conclusie dat de verzoeken uit 2015, 2016 en 2017 zonder redelijk doel zijn ingediend en dat daarover onnodig is geprocedeerd.

De CCD stelt vast dat voor haar op geen enkele wijze aannemelijk is geworden dat uw cliënte de Wob-verzoeken heeft ingediend met het gestelde doel om een onderzoek te doen naar dierproeven.

II. "en hierover publiceert"

U heeft tijdens de hoorzitting op 7 november 2018 verklaard dat uw cliënte niet publiceert en dat naar uw verwachting ook niet zal doen, omdat zij daar geen behoefte aan heeft. Wel werd de suggestie gewekt dat uw cliënte een bijdrage levert aan publicaties van anderen. U wilde echter op geen enkele wijze inzicht geven in welke publicaties dit zijn geweest. In uw e-mail van 14 november 2018 stelde u dat uw cliënte daarin geen inzicht wenste te geven met een overzicht van publicaties die zij heeft geschreven of waaraan zij heeft meegewerkt. Omdat uit deze e-mail zou volgen dat uw cliënte wel zelf heeft gepubliceerd, hebben wij u gevraagd om een toelichting. In uw reactie van 20 november 2018 heeft u de onduidelijkheid of uw cliënte wel of geen publicaties op eigen naam heeft uitgebracht niet kunnen wegnemen.

Overigens betreuren wij het dat uw cliënte geen inzicht wil geven in publicaties waaraan zij een bijdrage heeft geleverd. Wij begrijpen ook niet waarom zij dat niet wil, vooral omdat het publiceren van artikelen ziet op het onder een breed publiek onder de aandacht brengen van onderzoek naar dierproeven. Gelet op het doel dat uw cliënte nastreeft met het indienen van Wob-verzoeken bij de CCD, is dit tegenstrijdig. Het ontbreken van een overzicht met (eigen) publicaties draagt ook daarom bij aan de twijfel of de Wob-verzoeken daadwerkelijk zijn ingediend voor het doel dat door u namens uw cliënte is benoemd.

III. "hoeveel dieren er worden gebruikt, wie er dierproeven mogen uitvoeren en wie daadwerkelijk dierproeven uitvoert."

U heeft bevestigd dat het uw cliënte gaat om globale informatie over dierproeven. De wens om globale informatie te verkrijgen met het indienen van Wob-verzoeken verhoudt zich niet tot uw stelling dat er een noodzaak is om alle vergunningen over 2017 openbaar te maken. Bovendien dient u tegen vrijwel alle besluiten van de CCD bezwaar in om zoveel mogelijk informatie openbaar te maken. Dit is tegenstrijdig.

De volgens u voor het onderzoek benodigde informatie is bovendien direct en actueel online raadpleegbaar op de website van de CCD www.centralecommissiedierproeven.nl en in het jaaroverzicht dierproeven en proefdieren van de NVWA, de Zodoende (raadpleegbaar via www.nvwa.nl). Uit de op de website van de CCD gepubliceerde NTS-en en de op de website geplaatste vergaderverslagen van de CCD zijn alle voor het onderzoeksdoel benodigde gegevens te raadplegen en te downloaden. Het indienen van Wob-verzoeken is

daarom niet noodzakelijk om de voor het onderzoek benodigde informatie te verkrijgen.

Geheel andere doelen: kennisbank

Bij het voorgaande komt dat u in uw e-mail van 5 oktober 2018 een geheel andere aard, aanleiding en achtergrond voor het indienen van Wob-verzoeken heeft aangegeven. In deze e-mail geeft u het volgende aan:

"Cliënte heeft onderhavige stukken opgevraagd om zo voor eenieder toegankelijk te maken (het doel waarvoor de Wob is ingevoerd) in een kennisbank."

Daarmee doelt u misschien op de website www.dierproefinfo.nl. Deze website is in feite niet meer dan een soort schaduwarchief. De aard van het aanleggen van een dergelijk schaduwarchief of "kennisbank" brengt met zich mee dat uw cliënte voortdurend en stelselmatig omvangrijke delen opvraagt van de archieven van de CCD en ook van de archieven van de andere bestuursorganen. Deze verzoeken leggen een zeer groot beslag op de (personele) capaciteit van de CCD en van die van andere bestuursorganen, zodanig dat van een structureel grote belasting kan worden gesproken.

De tijdens de hoorzitting toegelichte redenen voor het indienen van Wob-verzoeken, korthedshalve: het doen van onderzoek naar dierproeven en het hierover publiceren, zijn van geheel andere aard dan het samenstellen van een voor eenieder openbare en toegankelijke kennisbank.

De Afdeling heeft in haar uitspraak van 19 september 2018⁶ bevestigd dat het recht om Wob-verzoeken in te dienen niet is bedoeld om niet nader gespecificeerde informatie voor andere burgers toegankelijk te maken op een website. Iedere burger kan immers, indien hij informatie wenst over een bestuurlijke aangelegenheid, daartoe zelf een verzoek indienen. Op de website van Wob-verzoekster www.dierproefinfo.nl is geen enkele nadere informatie opgenomen. Ook zijn op de voornoemde website geen publicaties opgenomen. Dat zou ook vreemd zijn aangezien uw cliënte heeft aangegeven niets op eigen naam te publiceren en geen informatie te willen delen over publicaties waarvan zij heeft aangegeven dat zij daaraan een bijdrage heeft geleverd. De CCD concludeert dat het zonder nadere toelichting of context plaatsen van informatie – die middels Wob-verzoeken is verkregen – op een website geen redelijk doel dient.

Geheel andere doelen: bevorderen maatschappelijke discussie

Gedurende de hoorzitting stelde u tevens dat er een zo groot mogelijke openbaarheid wordt nagestreefd en de NTS-en daarbij niet voldoende zijn. U stelt dat uw cliënte beoogt de maatschappelijke discussie over dierproeven te willen bevorderen. Als bekend kan worden verondersteld dat alle door uw cliënte middels Wob-verzoeken verkregen documenten op de website www.dierproefinfo.nl worden gepubliceerd. Tijdens de hoorzitting heeft u verder aangegeven dat er recent in de Tweede Kamer is gesproken over dierproeven, dat er meer openheid over dierproeven moet komen en dat hierover een motie is ingediend. Uw cliënte

⁶ ECLI:NL:RVS:2018:3045.

heeft hierover volgens u met enkele fractiemedewerkers contact gehad en gaat ervan uit dat naar aanleiding hiervan enkele vragen gesteld zijn in de Tweede Kamer.

Ondanks het feit dat wij hierover concrete vragen hebben gesteld (zoals aan wie de bovenstaande vragen in de Tweede Kamer zijn gesteld en of u daar inzicht in kan geven) kwamen er in reactie hierop slechts enkele nietszeggende of ontwijkende antwoorden. Op geen enkele wijze is aangetoond dat dit contact heeft plaatsgevonden, laat staan dat vastgesteld kan worden dat een dergelijk contact heeft bijgedragen aan de maatschappelijke discussie die uw cliënte volgens u nastreeft. U twijfelt zelf ook over het effect van dit contactmoment, omdat u tijdens de hoorzitting aangeeft dat u ervan uitgaat dat naar aanleiding hiervan enkele vragen zijn gesteld in de Tweede Kamer. Dit is opvallend, aangezien uw cliënte moet weten welke informatie is besproken en/of gedeeld en de gestelde vragen in dit debat worden vastgelegd.

De CCD is van oordeel dat met het enkel plaatsen van met Wob-verzoeken opgevraagde informatie (zonder nadere duiding of toelichting) onvoldoende aannemelijk is dat uw cliënte met de Wob-verzoeken daadwerkelijk heeft beoogd de maatschappelijke discussie te bevorderen. Ter ondersteuning wordt verwezen naar de uitspraken van de Afdeling van 9 mei 2018⁷ en 19 september 2018⁸.

In uw e-mail van 14 november 2018 schreef u: "*Het doel van de Wob is openbaarheid voor een ieder en dat is wat [...] nastreeft*". Met betrekking tot een dergelijk doel heeft de Afdeling (ten aanzien van uw website www.stichtingargus.nl) reeds geoordeeld dat het recht om Wob-verzoeken in te dienen hiervoor niet is bedoeld. Het kerndoel van de Wob is het reguleren van de openbaarheid van het bestuur en de informatievoorziening hiervan voor eenieder. De wetgever heeft de hulp van uw cliënte niet nodig om dit doel te bereiken.

Inzet gemachtigde om doel te bereiken

Uw cliënte wordt tijdens bezwaar- en beroepsprocedures bijgestaan door u als gemachtigde. Vrijwel al uw namens cliënte ingediende bezwaarschriften worden gezeld van een te algemene machtiging.

Een machtiging dient voldoende specifiek te zijn om de grenzen van de vertegenwoordigingsbevoegdheid te kunnen bepalen. Uit een machtiging dient tevens in voldoende mate te blijken dat degene die de machtiging verstrekt zich er van bewust is dat hij als eisende partij optreedt of zal optreden in de procedure, waarin de machtiging is gevraagd.

De machtigingen uit 2015 zijn zeer algemeen geformuleerd en zien op veel verschillende verzoeken en/of procedures: het verkrijgen van stukken, bezwaar, beroep, hoger beroep, ingebrekestellingen, klachten en eventueel nadere verzoeken. Bovendien is een machtiging gedateerd op 12 februari 2015 gevoegd bij een bezwaarschrift van 8 juli 2015, terwijl er in februari 2015 nog geen procedures van uw cliënte bij de CCD liepen. Deze machtiging lijkt dus te zijn

⁷ ECLI:NL:RVS:2018:1499.

⁸ ECLI:NL:RVS:2018:3045.

verleend met het oog op andere procedures of verzoeken. Een machtiging op voorhand impliceert bovendien het voeren van procedures. De indruk is dan dat het procederen een doel op zich is. Ter illustratie is de machtiging bijgevoegd (bijlage 2).

De nadien ingediende machtigingen⁹ geven eveneens een dermate ruime omschrijving dat deze machtigingen voor veel verschillende bestuursorganen¹⁰ die zich bezighouden met dierproeven gebruikt kan worden. Uit de machtigingen volgt daarnaast niet dat die is verleend met het oogmerk om bezwaar te laten indienen tegen het betreffende besluit. Opvallend is verder dat de machtiging dermate ruim is dat deze ziet op bezwaar en op alle mogelijk andere procedures zoals beroep en hoger beroep, ingebrekestellingen, klachten en eventuele nadere verzoeken in het algemeen. Deze machtigingen zijn overigens tot acht maanden voorafgaand aan de bewaarschriften afgegeven, zodat ook in dat opzicht elk direct verband tussen de machtiging en de bestreden besluiten ontbreekt. Zie bijvoorbeeld de machtiging gedateerd op 1 mei 2016 gevoegd bij een bezwaarschrift van 30 januari 2017 (bijlage 3). Tot slot worden eerder afgegeven identieke machtigingen gebruikt tot wel vier verschillende bezwaarschriften.

De CCD stelt zich op het standpunt dat in de periode waarin u uw cliënte heeft bijgestaan, zij zeer algemene en erg ruime machtigingen heeft verstrekt die zien op veel verschillende soorten verzoeken, procedures en voor het indienen van klachten. De CCD beschouwt dit als belangrijke aanwijzing voor misbruik van recht. De CCD voelt zich hierbij tevens gesteund door de uitspraak van de Afdeling van 16 mei 2018¹¹.

1.2. Financiële motieven

Zoals uit het voorgaande reeds is gebleken, ontbreekt er samenhang en consistentie in de onderbouwing en geloofwaardigheid van de verschillende redenen die u namens uw cliënte geeft voor het indienen van Wob-verzoeken. U als gemachtigde speelt hier eveneens een belangrijke rol in. In het hiernavolgende zal worden toegelicht waarom de CCD van oordeel is dat sprake is van een financieel motief bij u en/of uw cliënte voor het indienen van Wob-verzoeken en de daaruit voortvloeiende procedures.

Uit de jurisprudentie volgen verschillende aanknopingspunten voor het beoordelen van het al dan niet aanwezig zijn van een financieel motief bij een Wob-verzoeker (en zijn of haar gemachtigde).

⁹ Bijvoorbeeld die bij uw bezwaren tegen de besluiten W16-19S, bezwarenkenmerk B.2.17.005 (uw kenmerk: 2017/006), W17-05, bezwarenkenmerk B.2.17.018 (uw kenmerk 2017/124), W17-03, bezwarenkenmerk B.2.17.016 (uw kenmerk 2017/107), W17-01, bezwarenkenmerk B.2.17.014 (uw kenmerk 2017/071), W16-18S, bezwarenkenmerk B.2.17.003 (uw kenmerk 2017/003), W16-03, bezwarenkenmerk B.2.17.002 (uw kenmerk 2016/036), W16-21S, bezwarenkenmerk B.2.17.001 (uw kenmerk 2017/002).

¹⁰ Zoals bijvoorbeeld de NVWA, meerdere vergunninghouders die dierproeven verrichten, de ministeries van Defensie, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Economische Zaken en Klimaat.

¹¹ ECLI:NL:RVS:2018:1635.

Dwangsom

Over een periode van ruim anderhalf jaar (gerekend vanaf de datum van het eerste Wob-verzoek van uw cliënte, 26 maart 2015 tot de datum waarop de Wet dwangsom van toepassing was op de Wob, 1 oktober 2016) heeft u namens uw cliënte **€ 7.007,72¹²** aan dwangsommen ontvangen van de CCD, verdeeld over negen verschillende procedures.

In één procedure is tweemaal een ingebrekestelling ontvangen, namelijk één zeer kort nadat de termijn om te beslissen op het Wob-verzoek was verstreken en één op 17 augustus 2016, tezamen met nog acht andere ingebrekestellingen. In de tweede ingebrekestelling van de genoemde procedure was geen verwijzing gemaakt naar de eerste ingebrekestelling, waardoor het de CCD voorkomt dat u namens uw cliënte willekeurig ingebrekestellingen heeft ingediend.

Opvallend aan deze (overige) procedures is bovendien dat de ingebrekestellingen allen op één en dezelfde dag – te weten 17 augustus 2016 – zijn verstuurd. Rond deze periode is ook het wetsvoorstel over de Wijziging van de Wet openbaarheid van bestuur in verband met aanvullingen ter voorkoming van misbruik aangenomen. Dit is gebeurd op 12 juli 2016, waarna de wetswijziging op 13 juli 2016 heeft plaatsgevonden en op 23 augustus 2016 is gepubliceerd in het Staatsblad. Zoals reeds aangegeven zijn de ingebrekestellingen op 17 augustus 2016 verstuurd en de CCD is van oordeel dat dit moment bewust is gekozen, kort voor de publicatie van de wetswijziging en daarmee de bekendmaking van de 'afschaffing van de dwangsom'. Daarnaast is de CCD van oordeel dat het sturen van de ingebrekestellingen tijdig – vóór het niet meer van toepassing zijn van de Wet dwangsom op de Wob – getuigt van een doordachte actie, zodat voldoende tijd overblijft voor het recht op een (oplopende) dwangsom.

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van de ontvangen ingebrekestellingen en voor een overzicht van de verbeurde dwangsommen per procedure wordt verwezen naar bijlage 5.

Bezwaar en beroep niet tijdig beslissen

Reeds kort na het niet langer van toepassing zijn van de Wet dwangsom op de Wob heeft u bij de rechtbank Gelderland op 17 november 2016 het eerste beroep niet tijdig beslissen door de CCD ingediend. In deze procedure was al eerder – zelfs tot tweemaal toe – een ingebrekestelling ingediend, een dwangsom gevorderd en een klacht ingediend. Op deze 'werkwijze' zal elders in het besluit nog worden ingegaan.

De overige vijf beroepen niet tijdig beslissen zijn gelijktijdig begin 2017 ingediend. Nog voordat een zittingsdatum was vastgesteld, hebben wij op deze vijf bezwaren beslist. Bovendien had u niet voldaan aan de in artikel 6:12, tweede lid, van de Awb gestelde voorwaarde, door geen geldige ingebrekestellingen in te dienen bij de CCD¹³. Hierop heeft u de vijf beroepen niet tijdig beslissen ingetrokken, maar heeft u wel verzocht om een veroordeling tot vergoeding van de proceskosten en

¹² Dit bedrag is inclusief wettelijke rente, berekend tot 1 december 2018. Exclusief wettelijke rente is het bedrag € 6.960,-.

¹³ ECLI:NL:RVS:2014:2061.

het griffierecht. Op *dezelfde* dag heeft u in deze vijf zaken verzoeken om schadevergoeding ex. artikel 6 EVRM ingediend. Op deze wijze tracht u dus op minimaal twee manieren ten laste van de overheid geldsommen te incasseren (en ook middels de inhoudelijke bezwaarprocedures is verzocht om proceskostenvergoeding). Dit ondanks dat het doel van uw cliënte, namelijk het ontvangen van de gevraagde documenten, reeds was bereikt.

Voorts heeft u in zes verschillende zaken bezwaren niet tijdig beslissen ingediend. Vijf van deze bezwaren niet tijdig beslissen zijn op dezelfde dag ingediend. Wat opvalt in deze bezwaarschriften niet tijdig beslissen is dat u heeft aangegeven gehoord te willen worden en dat u, voorafgaand aan de hoorzitting, alle op de zaken betrekking hebbende stukken wenst te ontvangen. Bovendien heeft u verzocht om proceskostenvergoeding. De CCD kan u niet volgen in uw verzoek om een spoedige afhandeling van de betreffende verzoeken, maar tegelijkertijd uw verzoek om ontvangst van alle op de zaak betrekking hebbende stukken. Enerzijds vertraagt het verzamelen en verzenden van alle op de zaak betrekking hebbende stukken de afhandeling van de Wob-verzoeken. Anderzijds zijn alle op de zaak betrekking hebbende stukken (dit omvat ook de opgevraagde documenten) deels onderdeel van de Wob-verzoeken, waardoor de Wob-verzoeken zelf geen doel meer zouden dienen, omdat deze stukken reeds zijn verkregen. Met het opvragen van het volledige dossier wordt het proces nodeloos complex gemaakt. Daarnaast heeft de CCD gereede twijfel over het doel van de hoorzitting, aangezien slechts het niet tijdig beslissen op de Wob-verzoeken onderwerp van geschil is en er geen inhoudelijke standpunten zijn aangedragen.

De CCD kan hierdoor niet anders dan de conclusie trekken dat de bezwaren niet tijdig beslissen zijn ingediend om de processen te vertragen en om ten laste van de overheid geldsommen te incasseren.

Voor een overzicht van de ingediende bezwaren en beroepen niet tijdig beslissen wordt verwezen naar bijlage 6 (bezwaren) en bijlage 7 (beroepen).

Proceskosten

Zoals ook elders in dit besluit naar voren is gekomen en zal komen, wordt tegen nagenoeg ieder Wob-besluit door u, namens uw cliënte, bezwaar ingediend. Uit het onderdeel 'bezwaar en (hoger) beroep' zal blijken dat in een groot aantal gevallen slechts tegen formele punten bezwaar wordt gemaakt of bezwaar wordt gemaakt tegen onderdelen waarop al meermaals door de hoogste rechter is beslist. In alle gevallen wordt om proceskostenvergoeding verzocht, ook in de gevallen van bezwaar en beroep niet tijdig beslissen, zoals hiervoor reeds aangegeven.

Verdeeld over twintig procedures heeft dit geleid tot een bedrag van **€ 21.250,75** aan proceskostenvergoeding, uitbetaald op uw rekening. Tezamen met de uitbetaalde dwangsommen – welke hiervoor reeds zijn weergegeven – is tot op heden **€ 28.258,47**¹⁴ aan u uitbetaald. Vanwege lopende procedures bestaat de mogelijkheid dat dit bedrag nog verder oploopt.

¹⁴ Dit bedrag is inclusief wettelijke rente, berekend tot 1 december 2018. Exclusief wettelijke rente is het bedrag € 28.210,75.

Voor een kleine organisatie als de CCD is dit een aanzienlijk bedrag, wat (in verhouding tot het met de Wob-verzoeken te dienen doel/belang) sterk op de begroting drukt. Zoals uit het onderdeel 'lastendruk CCD' zal volgen, komen hier nog de kosten bij die met de behandeling van de Wob-verzoeken – en alle daaruit voortvloeiende procedures – zijn gemoeid.

Voor een overzicht van de uitbetaalde proceskosten per procedure wordt verwezen naar bijlage 8.

Schadevergoedingsverzoeken

In 2017 ontving de CCD naast bovenstaande 'verzoeken' om vergoeding van al dan niet gemaakte kosten ook zeven verzoeken van u namens uw cliënte om schadevergoeding ex. artikel 6 EVRM (immateriële schade). Er bestaat pas recht op vergoeding van immateriële schade na een inhoudelijke procedure bij de rechter¹⁵. Gelet op vaste jurisprudentie geldt bovendien als uitgangspunt voor de beoordeling of er sprake is van overschrijding van de redelijke termijn, dat de bezwaar- en beroepsfase tezamen niet langer mogen duren dan twee jaar, gerekend vanaf de datum van ontvangst van het bezwaarschrift¹⁶. Aan deze voorwaarden was in geen van de zaken voldaan, waardoor alle verzoeken om schadevergoeding door de CCD zijn afgewezen.

Het voorgaande maakt dat de verzoeken om schadevergoeding zijn aan te merken als premature verzoeken. Van u als juridisch professional mag worden verwacht dat dergelijke verzoeken om schadevergoeding slechts worden ingediend wanneer voldaan is aan de voorwaarden en dat u ervan op de hoogte bent dat het indienen van premature verzoeken bijdraagt aan vertraging van het proces. Voor een overzicht van de schadevergoedingsverzoeken wordt verwezen naar bijlage 9.

1.3. Tussenconclusie

De CCD concludeert dat uw cliënte, nu niet aannemelijk is dat zij de Wob-verzoeken heeft ingediend voor een redelijk doel waarvoor het recht om dergelijke verzoeken in te dienen is bedoeld, een financieel motief heeft bij het stelselmatig indienen van Wob-verzoeken en de daaruit voortvloeiende procedures.

2. Aantallen Wob-verzoeken en financiële en administratieve lastendruk

Het behandelen van het grote aantal Wob-verzoeken en de daaruit voortvloeiende procedures vergt van de CCD onevenredig veel tijd en daarmee kosten. De totale omvang van zowel aantallen, tijd en kosten wordt hieronder inzichtelijk gemaakt.

2.1. Grote aantallen Wob-verzoeken, bezwaarschriften, beroepschriften en klachten

Wob-verzoeken

Over een periode van drie jaar ontving de CCD 131 Wob-verzoeken van uw cliënte. In totaal zijn er bij de CCD in die jaren 145 Wob-verzoeken ingediend. Uw

¹⁵ ECLI:NL:RVS:2014:188 en ECLI:NL:RVS:2013:CA1358.

¹⁶ ECLI:NL:RVS:2014:188 en ECLI:NL:CBB:2016:266.

cliënte neemt daardoor 90% van het totaal aantal ingediende Wob-verzoeken voor haar rekening. Voor een overzicht van de Wob-verzoeken wordt verwezen naar bijlage 10.

Deze verzoeken hebben betrekking op DEC-erkenningen en vergunningen (en alle daarmee samenhangende documenten) die door de CCD worden afgegeven voor het verrichten van dierproeven. Een dergelijk pakket van een vergunning en bijbehorende documenten bevat gemiddeld 15 documenten. Het aantal pagina's per pakket loopt uiteen van 50 tot 200 pagina's.

De Wob-verzoeken zijn voor het overgrote gedeelte ontvangen via de e-mail, ofwel via het algemene e-mailadres van de CCD of via het e-mailadres van de juridische afdeling. Vervolgens vindt een inventarisatie plaats welke documenten onder het Wob-verzoek vallen. De betreffende documenten worden opgevraagd bij de afdeling van de beoordelaars van vergunningaanvragen. Zij verzamelen alle documenten die mogelijk onder het Wob-verzoek vallen, waarna de jurist de documenten controleert en sorteert. Vaak zitten er dubbele documenten tussen en/of moeten documenten worden omgezet van 'Word' naar PDF. Documenten worden samengevoegd en voorgelegd aan de derde belanghebbenden – de vergunninghouders en DEC's – met het verzoek om een zienswijze te geven over de mogelijke openbaarmaking van de documenten. Zodra deze zienswijzen zijn ontvangen, kan het Wob-besluit worden opgesteld en kan eventueel gevoelige informatie in de documenten worden geweigerd.

Van 2015 tot en met 2017 heeft de CCD 894 vergunningen voor het verrichten van dierproeven verleend. Hiervan zijn er 560 door uw cliënte middels Wob-verzoeken opgevraagd. Ter illustratie: in 2017 zijn 382 van de in totaal 431 verleende vergunningen door uw cliënte middels Wob-verzoeken opgevraagd, wat neerkomt op 89%. In de periode januari tot en met november 2017 werd stelselmatig iedere maand een Wob-verzoek ingediend, waarbij de documenten van alle verleende vergunningen in de voorafgaande maand werden opgevraagd. Dit betekent dat in die periode meer dan 100% (vanwege overlappende Wob-verzoeken) van het aantal verleende vergunningen is opgevraagd. In de betreffende periode, maar ook daarbuiten, zijn de documenten van verschillende vergunningen namelijk eveneens middels andere Wob-verzoeken van uw cliënte opgevraagd. In feite houdt uw cliënte een soort schaduwarchief bij.

Het bovenstaande heeft inmiddels geresulteerd in openbaarmaking van circa 30.000 pagina's, waar middels bovengenoemde Wob-besluiten op is beslist.

Bezwaarschriften

Op bovenstaande verzoeken heeft de CCD middels Wob-besluiten beslist. Naar aanleiding hiervan heeft u namens uw cliënte tegen vrijwel elk besluit bezwaar ingediend (slechts tegen de besluiten, waaruit volgde dat de gevraagde informatie niet aanwezig is, is geen bezwaar gemaakt). Van 2015 tot en met 1 december 2018 heeft u namens uw cliënte in totaal 42 bezwaarschriften ingediend, wat betekent dat u tegen 71% van het aantal Wob-besluiten (als gevolg van Wob-verzoeken van uw cliënte) in bezwaar bent gegaan. Voor een overzicht van de ingediende bezwaarschriften wordt verwezen naar bijlage 6.

Uit het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat u namens uw cliënte tegen elk besluit, waarin de CCD heeft beslist om informatie (gedeeltelijk) te openbaren, bezwaar heeft ingediend. Slechts in de gevallen dat de CCD heeft beslist dat de verzochte informatie niet aanwezig is, heeft u geen bezwaarschrift ingediend.

Zoals hiervoor reeds is gebleken, heeft u naast bovenstaande bezwaarschriften nog 6 bezwaarschriften niet tijdig beslist ingediend.

Beroepschriften

Bovenstaande procedures hebben uiteindelijk geleid tot 4 inhoudelijke beroepsprocedures en 3 hoger beroepsprocedures. Een overzicht treft u in bijlage 7 aan. Zoals hiervoor reeds is gebleken, heeft u naast bovenstaande beroepschriften nog 6 beroepschriften niet tijdig beslist ingediend.

Klachten

Als gevolg van bovengenoemde procedures heeft u in een periode van drie jaar namens uw cliënte 35 klachten bij de CCD ingediend (bijlage 11). Een gedeelte van deze klachtbrieven bevatte meerdere klachten. Uw cliënte is verantwoordelijk voor 97% van het totaal aan ingediende klachten. Naast de 35 klachten van uw cliënte heeft u namelijk nog één klacht namens uw andere cliënt ingediend. Opvallend aan de klachten van uw cliënte is dat meer dan de helft (20 van de 35) betrekking had op hetzelfde onderwerp. Hierop en ook op andere aspecten van de klachten zal in het onderdeel '3.3. klachten' verder worden ingegaan.

2.2. Financiële en administratieve lastendruk

De afhandeling van de Wob-verzoeken, waaronder de inventarisatie van alle documenten, het beoordelen van de zienswijzen van derde belanghebbenden, het redigeren van alle documenten, de procedures die na ieder besluit volgen en de correspondentie eromheen, legt een groot beslag op de financiën en de administratieve organisatie van zowel de CCD als van de derde belanghebbenden.

De CCD is een klein zelfstandig bestuursorgaan (hierna ZBO) met een jaarlijks budget van gemiddeld een kleine 2 miljoen euro (gerekend sinds de oprichting eind 2014 t/m heden). Van dit budget wordt circa 50% en daarmee 1 miljoen euro besteed aan de primaire taak van de CCD, de behandeling van vergunningaanvragen. Deze kosten worden middels leges aan de aanvragers van een vergunning in rekening gebracht. De bureaunkosten stijgen ieder jaar, als het directe gevolg van de stijgende Wob-kosten. Van 2015 tot en met 2018 is jaarlijks gemiddeld circa € 315.000 besteed aan de afhandeling van de Wob-verzoeken van uw cliënte. In 2017 betrof dit zelfs € 423.465. Deze kosten worden in bijgevoegd overzicht inzichtelijk gemaakt (bijlage 12). In deze bedragen zijn de kosten als gevolg van de afhandeling van uw klachten nog niet meegerekend.

In 2017 heeft de CCD een extra jurist aangesteld, met de bijkomende kosten van € 140.000, voor de behandeling van de toenemende voorraad Wob-verzoeken van uw cliënte¹⁷ en ook in 2018 is het juridisch budget verhoogd wegens het grote aantal procedures van uw cliënte. Sinds de oprichting van de CCD is dit bedrag inmiddels opgelopen tot een totaalbedrag van € 1.259.995.

¹⁷ Jaarplan CCD 2018.

Momenteel verricht dagelijks 3,83 FTE aan juristen werkzaamheden die niet via leges aan aanvragers van een vergunning in rekening kunnen worden gebracht. Een groot percentage van deze werkzaamheden (in 2018 tot 1 december 72%) is het directe gevolg van Wob-verzoeken van uw cliënte. Ter vergelijking zet de CCD dagelijks 3,30 FTE in om vergunningaanvragen voor dierproeven te kunnen beoordelen.

2.3. Tussenconclusie

Het behandelen van de Wob-verzoeken en alle daaruit voortvloeiende procedures van uw cliënte legt een zodanig beslag op onze capaciteit dat door de grote financiële en administratieve lastendruk de uitvoering van onze kerntaken in het gedrang komen. Zelfs met de aanstelling van een extra jurist blijft deze situatie bestaan en daarnaast brengt dit buitensporig hoge kosten met zich mee (in verhouding tot het met de Wob-verzoeken gediende (oneigenlijke) doel). De CCD is van oordeel dat de hoeveelheid door uw cliënte ingediende Wob-verzoeken en door u ingestuurde bezwaarschriften, beroepschriften en klachten, met inachtneming van de grote financiële en administratieve lastendruk bij de CCD die dit tot gevolg heeft, in combinatie met andere feiten en omstandigheden die in onderhavig besluit worden toegelicht, bijdragen aan de conclusie dat sprake is van misbruik van recht.

3. Aard en gedragingen van Wob-verzoekster en haar gemachtigde

Uit vaste jurisprudentie volgt dat bepaalde gedragingen of handelwijzen een indicatie kunnen geven voor het aanwezig zijn van misbruik van recht. Hieronder wordt ingegaan op de proceshouding van u en uw cliënte, de wijze van indienen van de Wob-verzoeken, de door u ingediende klachten, uw handelwijze in bezwaar en (hoger) beroep, de verwevenheid tussen u en uw cliënte en het feit dat door de rechter u reeds misbruik van recht is verweten.

3.1. Proceshouding

De CCD zet grote vraagtekens bij uw proceshouding. Zo kiest u te allen tijde voor de juridische benadering, in plaats van het informeel contact. Ook staat een Wob-verzoek nooit op zichzelf, maar zet u een veelvoud aan rechtsmiddelen in. Verder is gebleken dat bij u en uw cliënte het overzicht ontbreekt en voert u procedures over onderwerpen waarover al een duidelijke uitspraak is. In bezwarenprocedures loopt u al vooruit op beroepsprocedures en u of uw cliënte publiceert niet-openbare zienswijzen en andere stukken op de website www.dierproefinfo.nl. Tot slot verschijnt uw cliënte niet op hoorzittingen, ondanks een nadrukkelijke uitnodiging hiertoe.

Juridische benadering, geen informeel contact

Zoals reeds uit meerdere onderdelen van dit besluit is gebleken, wordt door u – namens uw cliënte – in alle gevallen de juridische weg gekozen. De CCD acht het van belang dat wanneer onduidelijkheid of onenigheid bestaat tussen partijen, dit op eenvoudige wijze en gezamenlijk wordt opgelost. Het is het goed recht van u en uw cliënte om het niet eens te zijn met een besluit of de handelwijze van de CCD. Dit wordt echter op allerlei juridische manieren kenbaar gemaakt, waarbij de CCD van oordeel is dat dit op eenvoudiger wijze kan worden opgelost.

In al onze brieven bieden wij u de mogelijkheid om telefonisch of per e-mail in contact te treden met ons. In de afgelopen jaren hebben u en uw cliënte daar geen enkele keer gebruik van gemaakt. Ook niet toen wij benadrukten dat u altijd bij ons kunt informeren over de stand van zaken van het afhandelen van Wob-verzoeken of bezwaren en dat het niet nodig is om hier een nieuwe (juridische) procedure voor te starten.

Op het bovenstaande heeft u altijd op formele wijze gereageerd middels ingebrekestellingen, verzoeken om dwangsommen, bezwaarschriften, bezwaarschriften niet tijdig beslissen, beroepschriften, beroepschriften niet tijdig beslissen, schadevergoedingsverzoeken en klachten. Wanneer een termijn niet werd gehaald, volgde daarop in eerste instantie een ingebrekestelling. Toen de Wet dwangsom per 1 oktober 2016 niet meer van toepassing was op de Wob, volgden bezwaren en beroepen niet tijdig beslissen. In een groot aantal van de procedures werd door u eveneens een klacht ingediend – mede – over de vertraagde afhandeling. Naar het oordeel van de CCD had u er in al deze gevallen voor kunnen kiezen om op informele wijze, dat wil zeggen telefonisch of per e-mail, te informeren naar het verloop van de procedure. Op deze wijze hadden wij u eenvoudig een indicatie van de afhandeltermijn kunnen geven en was geen kostbare tijd (en overheidsgeld) verloren gegaan aan het behandelen van ingebrekestellingen, klachten en alle andere bovengenoemde brieven.

Zowel de overheid als de Nationale Ombudsman heeft dejuridisering hoog in het vaandel staan. Ook de CCD acht dit van groot belang, echter dient dit wel van twee kanten te komen. Wij trachten alle brieven en besluiten op begrijpelijke wijze op te stellen, zodat ze voor eenieder leesbaar zijn. Daarnaast proberen wij om voor iedereen op eenvoudige en meerdere manieren bereikbaar te zijn (telefonisch, per e-mail of de via de website) om snel eventuele onduidelijkheden weg te nemen. Het helpt hierbij niet dat u steeds op formele wijze met ons in contact treedt. Wanneer documenten nog niet zijn gepubliceerd op de website, terwijl dit wel gebeurd had moeten zijn of wanneer proceskosten nog niet zijn uitbetaald, terwijl dit wel gebeurd had moeten zijn, ligt het in de lijn der verwachting dat snel en eenvoudig telefonisch – of desnoods per e-mail – contact wordt opgenomen in plaats van dat er een bezwaar of klacht wordt ingediend.

Hieronder zullen wij enkele duidelijke voorbeelden geven van het niet-dejuridiserend handelen door u namens uw cliënte.

Voorbeeld 1

Op 3 juni 2015 heeft uw cliënte bij de CCD een Wob-verzoek ingediend met betrekking tot 16 door de CCD verleende vergunningen. Nadat op dit verzoek is beslist, u namens uw cliënte hiertegen bezwaar heeft ingediend, wij op dit bezwaar hebben beslist en u vervolgens namens uw cliënte beroep heeft ingediend bij de rechtbank, is bij uitspraak van 2 maart 2017 uw beroep gegrond verklaard.

De rechtbank is naar het oordeel van de CCD in haar uitspraak ten onrechte voorbij gegaan aan de in de beslissing op bezwaar opgenomen *gedeeltelijke* weigering van bepaalde informatie. Bij brief van 3 april 2017 hebben wij aan u voorgesteld om de betreffende informatie grotendeels te openbaren, waarmee wij naar ons oordeel zijn tegemoetkomen aan uw beroepschrift. In een reactie van 6 april 2017 heeft u aangegeven niet in te stemmen met ons voorstel. Naar

aanleiding hiervan heeft de CCD hoger beroep ingediend en op 14 februari 2018 heeft de Afdeling uitspraak gedaan.¹⁸ Het hoger beroep van de CCD is ongegrond verklaard, echter waar de CCD op wil wijzen, is hetgeen onder rechtsoverweging 4 is aangegeven, namelijk dat de CCD bereid is afspraken te maken over het moment waarop de gegevens van een specifieke vergunning alsnog kunnen worden geopenbaard.

Uit de zittingsaantekeningen volgt dat de rapporteur (Staatsraad) heeft gezegd dat hij proeft dat de CCD toenadering zoekt, waarop u heeft aangegeven daarvoor open te staan, maar dat uw cliënte nog wacht op openbaarmaking van de overige documenten uit deze procedure. De CCD heeft aangegeven dat dit alsnog binnen een week zal gebeuren, waarop u heeft aangegeven dat uw cliënte dan wel openstaat voor werkafspraken, afhankelijk van de inhoud. Bij e-mail van 12 oktober 2018 hebben wij u geïnformeerd over het moment waarop de betreffende informatie kan worden geopenbaard. Dit volgt op een reactie van de 'eigenaar' (vergunninghouder) van de documenten, welke nog bezig is met het onderzoek. Namens uw cliënte heeft u in een reactie aangegeven niet te kunnen instemmen met dit voorstel en verzoekt u om verstrekking van de documenten, nog voor het einde van dit kalenderjaar.

Middels het bovenstaande willen wij benadrukken dat de CCD meermaals heeft getracht om tot oplossingen te komen over het openbaren van de opgevraagde informatie.

Voorbeeld 2

Een ander voorbeeld is dat u tijdens meerdere hoorzittingen, bijvoorbeeld tijdens de hoorzittingen gehouden op 4 april 2017 en 16 mei 2017, de gronden van bezwaar van uw cliënte nog tijdens de hoorzitting heeft aangevuld, terwijl door de CCD meermaals is verzocht om de gronden voorafgaand aan de hoorzittingen kenbaar te maken. De CCD heeft dan gelegenheid om met de betrokken derde belanghebbenden na te gaan of de gevraagde informatie wellicht toch geopenbaard kan worden. U heeft hier geen begrip voor opgebracht en meerdere malen tijdens de hoorzitting de inhoudelijke gronden aangevuld.

Voorbeeld 3

Tijdens de meest recente hoorzitting op 7 november 2018 heeft u aangegeven bepaalde bezwarendossiers niet te hebben ontvangen. Voorafgaand aan deze hoorzitting is meermaals gevraagd of u de dossiers – welke op 11 oktober 2018 aan u zijn verzonden – in goede orde heeft ontvangen. Bij e-mail van 24 oktober 2018 hebben wij u gevraagd of u alle documenten heeft ontvangen en hebben wij u een termijn tot 31 oktober 2018 verleend om dit aan te geven of voor overige vragen en/of opmerkingen. Op 30 oktober 2018 heeft u per e-mail aangegeven dat u de stukken in goede orde heeft ontvangen. Tijdens de hoorzitting heeft u echter plotseling aangegeven dat u toch niet alle stukken heeft ontvangen, terwijl wij u nadrukkelijk hebben verzocht dit tijdig aan te geven.

Bovenstaande handelswijze vertraagt het proces, omdat derde belanghebbenden niet tijdig op de aanvullingen kunnen reageren. De aanvullende gronden dienen te

¹⁸ ECLI:NL:RVS:2018:500

worden voorgelegd aan de derde belanghebbenden, wat een vlotte afhandeling van de procedure niet ten goede komt. Door daarnaast dermate laat aan te geven dat u bepaalde stukken niet heeft ontvangen, wordt het proces eveneens vertraagd.

Inzet veelvoud van rechtsmiddelen

Eén Wob-verzoek staat nooit op zichzelf en leidt bij uw cliënte tot veel nieuwe (juridische) correspondentie en stappen. Zo leiden de Wob-verzoeken tot:

- Ingebrekestellingen;
- Bezwaarschriften;
- Bezwaren niet tijdig beslissen;
- Beroepen niet tijdig beslissen;
- Beroep en hoger beroep;
- Klachten;
- Schadevergoedingsverzoeken EVRM.

In paragraaf 2.1. is beschreven hoeveel bezwaren, (hoger) beroepen etc. in totaal door u namens uw cliënte zijn ingediend. Deze werkwijze draagt niet bij aan een spoedige behandeling van de verzoeken, zoals reeds is beschreven in paragraaf 1.2. aangaande uw 'financiële motieven'. Naar onze mening werkt dit zelfs averechts. Dit is een houding die wij u en uw cliënte verwijten. Om inzichtelijk te maken waartoe één Wob-verzoek heeft geleid volgen hieronder twee voorbeelden.

Wob-verzoek W16-03

Dit betrof een Wob-verzoek waarbij documenten bij de NVWA zijn opgevraagd die betrekking hebben op alle aanvragen tot erkenning als DEC. Aangezien deze documenten bij de CCD berusten, heeft de NVWA dit verzoek aan de CCD ter behandeling doorgestuurd. Bij de behandeling van dit Wob-verzoek heeft u tweemaal een ingebrekestelling gestuurd. Bij één van die ingebrekestellingen ontbrak het kenmerk van de CCD. Ook hadden beide ingebrekestellingen een ander kenmerk van u. De tweede ingebrekestelling bevatte in de tekst tevens een klacht. Naar aanleiding van ditzelfde Wob-verzoek heeft u daarnaast een beroep niet tijdig beslissen ingediend. Tegen de beslissing op het Wob-verzoek door de CCD heeft u een bezwaarschrift ingediend. Tijdens de hoorzitting heeft u benadrukt dat u de proceskosten uitbetaald wilde hebben. Uw bezwaarschrift is grotendeels ongegrond verklaard. Slechts twee van de 16 bezwaargronden zijn voor een zeer beperkt gedeelte gegrond verklaard. Verder bevatte de beslissing op bezwaar slechts aanvullingen op eerder ingenomen standpunten.

Wob-verzoek W16-135

In dit Wob-verzoek verzocht uw cliënte in zeven separate e-mails om een afschrift van projectvergunningen dierproeven en alle correspondentie daarover. Aangezien deze verzoeken zagen op één bestuurlijke aangelegenheid, hebben wij deze zeven verzoeken samengevoegd. Tijdens de behandeling van dit verzoek heeft u een ingebrekestelling en een klacht ingediend. Tegen het Wob-besluit heeft u een bezwaarschrift ingediend. Dit bezwaarschrift bevatte tevens een klacht. Tijdens de behandeling van uw bezwaarschrift heeft u, zonder een voorafgaande ingebrekestelling, een beroep niet tijdig beslissen ingediend. Dit beroep niet tijdig beslissen zag overigens ook op vier andere bezwaarschriften. Nadat wij alsnog hebben beslist op uw bezwaarschrift, is uw verzoek om een vergoeding van de proceskosten door de rechtbank afgewezen. Tussen het indienen van het beroep

niet tijdig beslissen en de uitspraak van de rechtbank over de proceskosten heeft u ook een verzoek om schadevergoeding wegens immateriële schade ingediend, vanwege het overschrijden van een ex. artikel 6 EVRM geformuleerde redelijke termijn. Na de inhoudelijke besluitvorming op uw bezwaarschrift heeft u nogmaals een (derde) klacht ingediend, over de publicatie van documenten op de website. In de klachtafhandeling heeft de CCD laten weten dat de behandelaars van uw verzoeken, mede gezien uw vakantieperiode, prioriteit hebben gegeven aan de afhandeling van diverse andere verzoeken van uw cliënte.

De bovenstaande twee voorbeelden staan helaas niet op zichzelf. Alle 131 Wob-verzoeken hebben op enigerlei wijze tot een vergelijkbare hoeveelheid juridische processtappen geleid. Uw cliënte kiest er stelselmatig voor om Wob-besluiten niet af te wachten. In plaats daarvan zet u zonder informeel overleg of vooraankondiging meerdere rechtsmiddelen in. Zoals reeds in paragraaf 2.1. is beschreven, heeft u namens uw cliënte 35 klachten ingediend. Ook na het nemen van een Wob-besluit schroomt u de rechtsmiddelen niet. Zo heeft u namens uw cliënte tegen 38 Wob-besluiten in totaal 38 bezwaarschriften en 9 beroepschriften ingediend.

De hiervoor vermelde omstandigheden en de gevolgde handelwijze, waarbij u er steeds voor heeft gekozen om aanstonds rechtsmiddelen aan te wenden, vergezeld van een verzoek om proceskostenvergoeding, kan niet anders worden begrepen dan dat het u en uw cliënte te doen was om proceskostenvergoeding. Hiervoor kan aansluiting worden gezocht bij de uitspraak van de Afdeling van 3 oktober 2018¹⁹.

Overzicht ontbreekt

Verder leiden alle stappen niet alleen tot onnodig veel administratie, maar ook tot verwarring bij de afhandeling van de Wob-verzoeken en bezwaren. Gebleken is dat al deze stappen ook bij u tot verwarring hebben geleid en dat bij u vanwege de enorme omvang het overzicht en de stand van zaken van alle processtappen ontbreekt.

Procedure terwijl er al een duidelijke uitspraak is

U voert namens uw cliënte bezwaar- en beroepsprocedures over aspecten waarover de Afdeling (middels meerdere uitspraken) al uitspraak heeft gedaan. Al uw bezwaren bevatten nadien bijvoorbeeld nog steeds de bezwaargrond dat de vrees voor dierenrechtenextremisme geen reden kan zijn dat de namen van vergunninghouders en DEC's niet openbaar gemaakt worden.

De Afdeling heeft in een vaste jurisprudentielijn²⁰ vastgesteld dat de vrees voor dierenrechtenactivisme gerechtvaardigd en actueel is. Het is daarnaast tevens vaststaande jurisprudentie dat het enkele feit dat in het jaarverslag van de AIVD geen aparte signalering over dierenrechtenextremisme is opgenomen, onvoldoende is om thans tot een ander oordeel te komen dan in voormelde uitspraken.

¹⁹ ECLI:NL:RVS:2018:3149.

²⁰ ECLI:NL:RVS:2017:680, ECLI:NL:RVS:2017:952, ECLI:NL:RVS:2017:1498, ECLI:NL:RVS:2018:492 en ECLI:NL:RVS:2018:1282.

Aanvullend blijkt uit de uitspraak van de Afdeling van 15 maart 2017²¹ dat u ter zitting bij de Afdeling vergunninghouders niet heeft weersproken dat deze vergunninghouders ook in de afgelopen jaren te maken hebben gehad met bedreigingen en intimidatie en dat de dreiging van het dierenrechtenextremisme nog actueel is.

Aangezien de vaste jurisprudentielijn van de Afdeling over bovengenoemd onderdeel onomstotelijk vaststaat en u bovendien gedurende de zitting bij bovengenoemde uitspraak heeft berust in dit standpunt, stelt de CCD vast dat u op een kennelijk onredelijke manier gebruik maakt van het bestuurs(proces)recht.

Publicatie zienswijzen en andere stukken

Naast de met een Wob-verzoek opgevraagde documenten bevat het bezwaar- en beroepsdossier andere op de zaak betrekking hebbende stukken. Deze stukken maken geen onderdeel uit van het Wob-verzoek en zijn niet verstrekt om openbaar gemaakt te worden. De stukken worden aan uw cliënte als partij verstrekt in het kader van juridische procedures over Wob-besluiten. Uw cliënte heeft – al dan niet in opdracht – verschillende zienswijzen en andere stukken gepubliceerd die klaarblijkelijk door de Afdeling, de NVWA of de CCD als op de zaak betrekking hebbende stukken aan haar als partij zijn verstrekt en die niet onder de Wob-verzoeken vielen. Dit draagt niet bij aan het doel van het indienen van de Wob-verzoeken door uw cliënte.

De CCD heeft, voor zover zij heeft kunnen nagaan, de volgende opsomming gemaakt:

- Zienswijze BioXpert in verband met Wob-dossier W15-11 bij de CCD;
- Zienswijze BioXpert in verband met Wob-dossier W16-22S bij de CCD;
- Zienswijze KNAW in verband met Wob-dossier W15-11 bij de CCD;
- Zienswijze KNAW in verband met Wob-dossier W15-08 bij de CCD;
- Zienswijze KNAW in verband met Wob-dossier W16-01 bij de CCD;
- Zienswijze KNAW in verband met Wob-dossier W16-08S bij de CCD;
- Reactie LUMC in verband met Wob-dossier W16-08S bij de CCD;
- Zienswijze Wageningen University in verband met Wob-dossier W16-07S bij de CCD;
- Zienswijze Wageningen University in verband met Wob-dossier W16-08S bij de CCD;
- Zienswijze Wageningen University in verband met Wob-dossier W16-12S bij de CCD.

Voor een overzicht van bovenstaande publicaties wordt verwezen naar bijlage 13.

Andere stukken die klaarblijkelijk door de Afdeling of de NVWA als op de zaak betrekking hebbende stukken aan uw cliënte als partij zijn verstrekt, zijn inclusief natte handtekeningen, naam- en adresgegevens en telefoonnummers verstrekt. Verder valt op dat uw cliënte prima in staat blijkt om (door het bestuursorgaan) geanonimiseerde zienswijzen, bezwaarschriften en andere processtukken te

²¹ ECLI:NL:RVS:2017:680, (ro 13.6).

koppelen aan een specifieke vergunninghouder of DEC. Ter illustratie wordt gewezen op de website www.dierproefinfo.nl waar van een vergunninghouder, waarvan slechts geanonimiseerde stukken zijn verstrekt en waarbij informatie herleidbaar naar deze vergunninghouder is geweigerd, uw cliënte deze informatie desondanks aan een vergunninghouder weet te koppelen (bijlage 14).

Naar het oordeel van de CCD duidt bovenstaande handelswijze op misbruik van de Wob en op misbruik van de Awb-regels. Gelet op artikel 3:13 en artikel 3:15 van het BW kan (en moet) daartegen worden opgetreden.

Wob-verzoekster verschijnt niet op de hoorzittingen

In de afgelopen jaren hebben er meerdere hoorzittingen plaatsgevonden naar aanleiding van uw bezwaarschriften namens uw cliënte. Uw cliënte is hierbij geen enkele keer aanwezig geweest, zodat de CCD haar nimmer in persoon vragen heeft kunnen stellen. Dit is het verloop van de verschillende procedures niet ten goede gekomen.

Daar komt bij dat voor de meest recente hoorzittingen – die uiteindelijk op 7 november 2018 zijn samengevoegd tot één hoorzitting – het belang van de aanwezigheid van uw cliënte nogmaals is benadrukt. Uw cliënte is ook hiervoor uitgenodigd, maar zij is wederom niet verschenen, ondanks dat hier expliciet om is gevraagd. Tijdens de hoorzitting heeft u het volgende verklaard: [REDACTED] *geeft aan dat [...] een aantal keer bij hoorzittingen en beroepszittingen aanwezig is geweest, maar meer van de inhoud is en niet van het procedurele gedeelte. Zij vindt dit gedeelte niet interessant."*

Overigens is uw cliënte eveneens nooit tijdens een beroepszitting met de CCD aanwezig geweest, waardoor de CCD nooit de mogelijkheid heeft gekregen haar vragen te stellen, onder andere met betrekking tot het doel of de doelen van haar Wob-verzoeken.

3.2. Wijze van indienen

Uit de werkwijze van u en uw cliënte kan worden afgeleid dat u als doel heeft de (tijds) afhandeling van de Wob-verzoeken te bemoeilijken. Zo is er veel overlap in de Wob-verzoeken; worden de verzoeken niet naar de daartoe aangewezen e-mailbox gestuurd; zijn de Wob-verzoeken nooit compleet ingericht, maar bevatten deze niet-limitatieve opsommingen; is de relatie van de informatie die uw cliënte opvraagt tot het gestelde doel onduidelijk; worden de Wob-verzoeken kort na elkaar gestuurd en is er geen sprake van open en reëel overleg om te komen tot een bij het verzoek passende beslistermijn.

Overlap

Uw cliënte vraagt op verschillende manieren informatie op. Zo heeft zij Wob-verzoeken ingediend waarbij zij informatie heeft opgevraagd per NTS, heeft zij Wob-verzoeken ingediend waarbij informatie is opgevraagd per bundel van NTS-en, per vergunninghouder, of per maand waarin de vergunningen zijn afgegeven. Deze willekeurig wisselende werkwijze heeft meerdere malen geleid tot overlap in de Wob-verzoeken van uw cliënte, hetgeen inzichtelijk wordt gemaakt in bijlage 15. Deze overlap had u of uw cliënte moeten opmerken en dienen te voorkomen, aangezien dit niet bijdraagt aan een snelle afhandeling van de procedures. Deze werkwijze laat zich niet rijmen met de hoeveelheid ingediende ingebrekestellingen

en klachten over de beslistermijnen en de CCD concludeert dat deze overlap bewust is gecreëerd om de (tijdige) afhandeling van de Wob-verzoeken te bemoeilijken.

Verder is het de CCD gebleken dat u niet alleen gemachtigde bent van uw cliënte, maar dat u daarnaast gemachtigde bent van een andere persoon die bij de CCD één of meerdere Wob-verzoeken heeft ingediend.

Naar voren is gekomen dat één Wob-verzoek van uw andere cliënt (met ons kenmerk W16-01) overlap heeft met minimaal vijf Wob-verzoeken (met onze kenmerken W15-02, W15-08, W15-11, W16-07S en W16-08S) van uw cliënte, hetgeen inzichtelijk wordt gemaakt in bijlage 16. Tijdens de primaire fase van beide verzoeken bent u hier mogelijk niet van op de hoogte geweest. Feit is echter dat u hier in de verschillende bezwaarfases wél van op de hoogte bent geweest, aangezien u namens beide verzoekers gemachtigd bent. Tegen weigering om bepaalde informatie te openbaren is door u zowel namens uw cliënte als uw andere cliënt in verschillende procedures bezwaar gemaakt, terwijl het dezelfde documenten betreft. Van een professioneel rechtsbijstandverlener als u verwachten wij dat u de overheid niet onnodig belast met dergelijke 'dubbele' procedures. Uw handelswijze getuigt van een bewuste actie om de procedures van de CCD te vertragen.

Relatie tot doel

Uw cliënte heeft meerdere Wob-verzoeken (W16-23, W17-01, W17-02, W17-04, W17-05 en W17-06) ingediend om documenten op te vragen van met naam genoemde vergunninghouders. Volgens de met ons gedeelde stelling tijdens de hoorzitting zouden deze verzoeken slechts betrekking hebben op het "onderzoeksjaar" 2017. U stelde dat de opgevraagde informatie voor het vermeende onderzoek van uw cliënte van belang was, omdat het vergunninghouders betreft waarvan de vergunning voor het verrichten van dierproeven is ingetrokken of vergunninghouders die failliet zijn.

In alle bovengenoemde verzoeken is meer informatie opgevraagd dan alleen het "onderzoeksjaar" 2017. Bij meerdere vergunninghouders is zelfs informatie gevraagd waarin het gehele onderzoeksjaar 2017 niet is opgenomen. De gevraagde informatie kan daarom in geen enkel opzicht bijdragen aan het gestelde "onderzoek" naar dierproeven in 2017. De CCD verwijt uw cliënte dat informatie is opgevraagd over perioden zonder enige relatie met haar "onderzoek". Het kan niet anders dan dat met het opvragen van deze informatie de tijdige besluitvorming op haar Wob-verzoeken onnodig wordt bemoeilijkt.

Als professionele rechtsbijstandverlener met een omvangrijke Wob-praktijk moet u eveneens geweten hebben dat een tijdige besluitvorming op deze wijze wordt bemoeilijkt. Bovendien heeft u in de Wob-dossiers met de kenmerken W17-01 en W17-05 bezwaar ingediend en daarmee de oneigenlijke handelswijze van uw cliënte voorgezet.

Bovendien is voor meerdere vergunninghouders informatie opgevraagd vanaf 2010. De CCD is echter op 18 december 2014 opgericht. Dit getuigt van een niet gericht of niet doordacht Wob-verzoek, maar eerder op een drang om een compleet beeld te hebben van stukken zonder enige inspanning naar de periode of

het onderwerp. De CCD stelt dat de (proces)houding en handelwijze van zowel u als die van uw cliënte de grenzen van behoorlijkheid overschrijdt.

Kort na elkaar sturen van verschillende Wob-verzoeken

In de dossiers W16-04S, W16-07S, W16-08S, W16-09S, W16-10S, W16-11S, W16-12S, W16-13S, W16-16S, W16-18S, W16-19S, W16-21S, W16-22S zijn per Wob-verzoek alle dossierstukken per afzonderlijke projectaanvraag opgevraagd. Dit betroffen in totaal 108 verschillende Wob-verzoeken met betrekking tot 104 afzonderlijke aanvragen. In al deze verzoeken werd aangegeven dat het indienen van afzonderlijke verzoeken uitsluitend was bedoeld om de besluiten zo snel mogelijk te kunnen ontvangen. De opgevraagde hoeveelheid documenten is echter identiek gebleven, waardoor van spoedigere besluitvorming middels deze handelwijze geen sprake kan zijn.

Integendeel. Het kort na elkaar met een tussenpoos van slechts één of enkele minuten per e-mail indienen van samenhangende Wob-verzoeken geeft blijk van handelingen waarvan uw cliënte geweten moet hebben dat die een tijdige besluitvorming onnodig konden bemoeilijken. Het los van en kort na elkaar versturen van een dergelijk aantal Wob-verzoeken heeft niet, zoals uw cliënte bepleit, als doel de besluitvorming te bespoedigen, maar juist het tegenovergestelde doel. Door de organisatorische problemen die dit teweeg brengt, is het aannemelijk dat het los van en kort na elkaar versturen van zoveel Wob-verzoeken het proces en daarmee de besluitvorming vertraagt. Verondersteld wordt dat uw cliënte hier als repeat player van op de hoogte is, aangezien zij ter zake deskundig genoeg is om in te schatten welke problemen dit in de praktische afhandeling zou veroorzaken.

3.3. Klachten

Uit het onderdeel 'aantallen' in dit besluit is reeds gebleken dat u in de periode van twee jaar namens uw cliënte 35 klachten heeft ingediend. Uit dit onderdeel is ook gebleken dat u namens uw andere cliënt één klacht heeft ingediend. Voor het overige heeft de CCD geen klachten ontvangen. In haar dagelijkse werkzaamheden heeft de CCD van doen met zeer veel verschillende entiteiten, waaronder circa 80 instellingsvergunninghouders voor de aanvragen voor het verrichten van dierproeven en 16 DEC's die de CCD van advies voorzien. Deze entiteiten zijn het niet altijd eens met de handelwijze van de CCD. Toch heeft de CCD, behalve de klachten van u namens uw cliënte en uw andere cliënt, geen enkele andere klacht ontvangen. De medewerkers van de CCD zijn namelijk eenvoudig telefonisch of per e-mail te bereiken en dit gebeurt dan ook dagelijks, waarbij eventuele punten van geschil direct (kunnen) worden opgelost.

Gebleken is dat u en uw cliënte buiten de formele weg van de klachtbrief niet op informele wijze – telefonisch of per e-mail – contact hebben opgenomen met de CCD over hetgeen in de klachtbrieven naar voren komt (zie hierover tevens paragraaf 3.1. onderdeel 'juridische benadering, geen informeel contact'). Veel klachten zijn voorts nagenoeg identiek van inhoud. Naar het oordeel van de CCD heeft het indienen van klachten namens uw cliënte geen ander doel dan het proces van afhandelen van Wob-verzoeken, bezwaarschriften en overige procedures te vertragen of te frustreren, zodat termijnen worden overschreden en (proces)kosten kunnen worden geïnd. Hieronder zal nader worden ingegaan op deze 'handelwijze'.

Meer dan de helft van de door u namens uw cliënte ingediende klachten (20) had betrekking op het niet tijdig plaatsen van de opgevraagde documenten op de website van de CCD. Voor wat betreft een gedeelte van deze klachten is uw cliënte in het gelijk gesteld en waren de documenten te laat op de website van de CCD gepubliceerd. Er is echter ook telkens aangegeven wat de gegronde reden was van het niet tijdig openbaren van de documenten, zoals onder meer reeds volgt uit de klachtafhandelingsbrieven van 19 oktober 2016 (bijlage 17). Ondanks dit gegeven heeft u namens uw cliënte stelselmatig klachten over dit onderwerp ingediend. Overigens vermeldt u het bovenstaande eveneens stelselmatig in de bezwaarschriften van uw cliënte, waardoor dit reeds op deze wijze onder de aandacht van de CCD is gebracht. Bovendien ligt het naar het oordeel van de CCD meer voor de hand om telefonisch of per e-mail contact op te nemen met de CCD om na te gaan wanneer de documenten worden gepubliceerd of om de CCD erop te wijzen dat de documenten nog moeten worden gepubliceerd.

Daarnaast heeft u namens uw cliënte 11 klachten ingediend over het overschrijden van de beslistermijn voor de door uw cliënte ingediende Wob-verzoeken. In deze zaken zijn tevens ingebrekestellingen en/of bezwaren of beroepen niet tijdig beslist ingediend. Hierdoor wordt op drie verschillende manieren getracht de afhandeling van de verzoeken te bespoedigen. Naar het oordeel van de CCD werkt dit echter averechts, aangezien op alle brieven dient te worden gereageerd en dit de procedures vertraagt.

Tot slot is het de CCD opgevallen dat klachten meerdere malen worden gecombineerd met een bezwaarschrift of ingebrekestelling. De klachten worden op deze wijze niet daadwerkelijk 'verstopt' in de brieven, omdat ook de vermelding 'klacht' in het onderwerp wordt aangegeven, maar inhoudelijk wordt de klacht niet op overzichtelijke wijze in de desbetreffende brief aangegeven. Bovendien wordt in veel gevallen – zoals hiervoor reeds aangegeven – het doel van de klacht ook reeds op andere wijzen nagestreefd.

3.4. Bezwaar en (hoger) beroep

Tegen vrijwel alle Wob-besluiten heeft u namens uw cliënte bezwaar ingediend. Feitelijk gezien heeft u tegen elk besluit, waarin de CCD heeft beslist om informatie (gedeeltelijk) te openbaren, bezwaar ingediend. Slechts in de gevallen dat de CCD heeft beslist dat de gevraagde informatie niet aanwezig is, heeft u geen bezwaar ingediend. Daar komt bij dat het in een groot aantal van deze gevallen slechts ging om formele punten en niet zozeer om inhoudelijke punten.

De meerderheid van de bezwaarschriften is weliswaar gegrond verklaard, echter betekent dit niet dat aanvullend (veel) meer informatie is geopenbaard. De aanleiding voor het veelal gegrond verklaren van de bezwaren is het aanvullen van de onderbouwing uit de primaire besluiten. Inhoudelijke – en bedrijfs- en/of concurrentiegevoelige – informatie is veelal niet aanvullend geopenbaard. In ieder geval zijn er in de bezwaarfase niet meer documenten verstrekt. Ondanks dit gegeven heeft u namens uw cliënte meerdere beroepschriften ingediend.

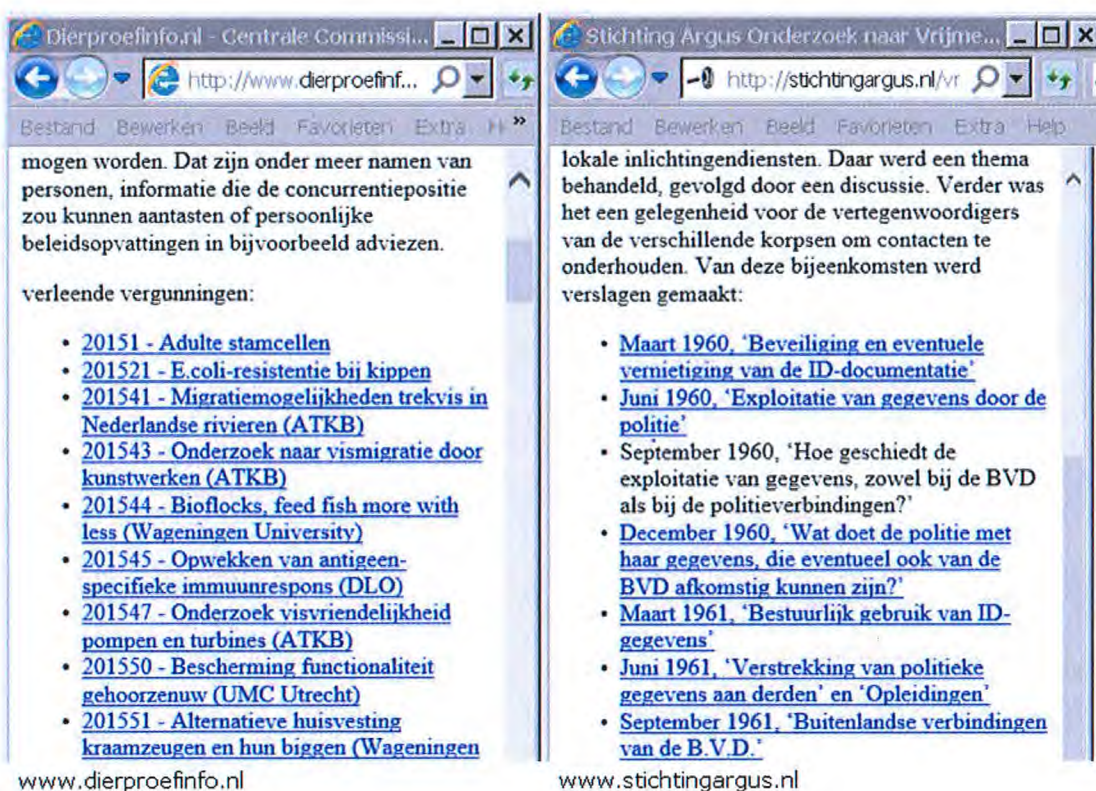
Het voornaamste doel van uw cliënte – het op gang houden van de maatschappelijke discussie over dierproeven – wordt hiermee niet gediend. Algemeen beschouwd wordt slechts een klein gedeelte van de opgevraagde informatie niet geopenbaard. Alleen persoonsgegevens, gegevens die naar

personen herleidbaar zijn en in mindere mate bedrijfs- en concurrentiegevoelige gegevens worden geweigerd. De CCD is van oordeel dat ook zonder deze informatie de maatschappelijke discussie gevoerd en op gang kan worden gehouden, nu het overgrote deel van de opgevraagde informatie wél wordt geopenbaard.

3.5. Verwevenheid Wob-verzoekster/gemachtigde

Vaststaat dat uw cliënte in Wob-procedures bij de CCD steevast gebruikmaakt van u als gemachtigde. Het vermoeden bestaat dat uw cliënte en u als haar gemachtigde zodanig verweven zijn dat het indienen van omvangrijke Wob-procedures duidt op een vooropgezet plan van u beiden. Redenen om verwevenheid aan te nemen zijn:

- Uit de uitdraai van Stichting Domeinregistratie blijkt dat de website van verzoeker (<http://dierproefinfo.nl/>) en de website van gemachtigde (<http://stichtingargus.nl/>) via hetzelfde bedrijf, one.com, zijn geregistreerd. one.com is een Deens bedrijf (bijlage 18). Dit is ook de reden waarom de domeinservers in hetzelfde land staan geregistreerd;
- U en uw cliënte maken (hoogstwaarschijnlijk) gebruik van dezelfde website templates. Dit ziet de CCD o.a. terug in de grote gelijkens in de opbouw van de websites, in de lay-out en zelfs in dezelfde lettertypen. Zie de afbeeldingen hieronder:

- Tijdens de hoorzitting van 19 juni 2018 heeft u aangegeven dat u – en dus niet uw cliënte – vanwege het belang van openbaarmaking mogelijk weer zal overgaan tot het indienen van verzoeken per NTS. Uw cliënte heeft dat in het verleden ook gedaan;
- Tijdens de met u op 7 november 2018 gehouden hoorzitting heeft u informatie verstrekt over de wijze waarop u uw diensten aan uw cliënte factureert. U heeft bevestigd dat de proceskostenvergoedingen vanuit de CCD rechtstreeks naar u worden overgemaakt. U stelde vervolgens dat de proceskostenvergoedingen op de facturen aan uw cliënte in mindering worden gebracht. Ondanks onze vele vragen hierover heeft u slechts nietszeggende antwoorden gegeven, zodat uw stelling onnavolgbaar en oncontroleerbaar is. De CCD heeft de indruk dat de afspraken tussen u en uw cliënte veel weg hebben van 'no cure no pay'. Uw ontkenning zonder nadere onderbouwing of objectivering doet daar niets aan af.

Bovenstaande punten kunnen er naar het oordeel van de CCD op duiden dat uw betrokkenheid veel verder gaat dan een zakelijke relatie tussen u en uw cliënte. Het vermoeden bestaat dan ook dat u en uw cliënte zodanig verweven zijn dat in feite sprake is van één aanvrager en dat hij of zij met het indienen van omvangrijke Wob-procedures een vooropgezet plan heeft, namelijk het innen van zoveel mogelijk proceskostenvergoedingen. In ieder geval bestaat het vooropgezet plan uit het indienen van Wob-verzoeken met een doel waarvoor het recht daartoe niet is bedoeld.

3.6. Gemachtigde is reeds misbruik van recht verweten

In vijf procedures is u door de rechter misbruik van recht verweten. In de uitspraken van de rechtbank Den Haag van 9 december 2016²² is vast komen te staan dat u namens uzelf dan wel namens uw stichting (Argus) minstens 192 Wob-verzoeken heeft ingediend. In voornoemde uitspraken heeft de rechtbank geoordeeld dat:

- Eisers beweegredenen omvangrijke delen van het archief op te vragen voor een niet nader gespecificeerde informatie voor andere burgers toegankelijk te maken, geen redelijk doel is;
- In samenhang met de enorme inspanningen waartoe behandeling van eisers verzoeken verweerder dwingt, maakt dat eiser het recht op het verzoeken van informatie die de Wob (en de Wiv) hem biedt zodanig evident *zonder redelijk doel* gebruikt dat het aanwenden van dat recht blijkt geeft van kwade trouw. De rechtbank voelt zich gesteund in dit oordeel nu eiser ter zitting heeft verklaard dat het innen van dwangsommen en proceskosten mede zijn broodwinning maakt.

Bij uitspraak van 13 september 2017²³ heeft de Afdeling de uitspraken van de rechtbank bevestigd dat de bevoegdheid om informatieverzoeken in te dienen voor een ander doel is gebruikt dan waarvoor die bevoegdheid is verleend en dat sprake is van onevenredigheid tussen het met die verzoeken gediende belang en de belasting die het beslissen hierop oplevert voor de betrokken ministers. Deze beide constatering brengen volgens de Afdeling met zich dat zich zwaarwichtige gronden voordoen, die leiden tot het oordeel dat misbruik is gemaakt van de

²² ECLI:NL:RBDHA:2016:15526, ECLI:NL:RBDHA:2016:15527 en ECLI:NL:RBDHA:2016:15529.

²³ ECLI:NL:RVS:2017:2478.

bevoegdheid om Wob- en Wiv-verzoeken in te dienen. U was in deze procedure als gemachtigde en/of Wob-verzoeker betrokken.

Ook in de uitspraak van de rechtbank Den Haag van 7 november 2017²⁴, een vervolg op voornoemde uitspraken, heeft de rechtbank geoordeeld dat u misbruik van recht heeft gemaakt.

Recent heeft de Afdeling bovenstaande nogmaals bevestigd in de uitspraak van 19 september 2018²⁵ waarin de Afdeling herhaalt dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat misbruik is gemaakt van de bevoegdheid Wob- en Wiv-verzoeken in te dienen.

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, blijkt dat u al ruim vijf jaar (zie rechtsoverweging 5 in de uitspraak van de rechtbank Den Haag van 9 december 2016²⁶) bij diverse bestuursorganen Wob-procedures voert. In vijf procedures is u door de rechter misbruik van recht verweten. Het misbruik van recht in voornoemde procedures bestond daarin dat met de Wob-verzoeken geen redelijk doel werd gediend. De CCD maakt hieruit op dat u dus niet slechts in een incidenteel geval misbruik van recht heeft gemaakt door Wob-procedures te voeren en in dat verband rechtsmiddelen aan te wenden, maar u dat dat stelselmatig heeft gedaan.

De CCD ziet dat in de afgelopen jaren zich een patroon heeft afgetekend van misbruik door u en uw cliënte van het recht om Wob-verzoeken in te dienen en van het recht om tegen daarop genomen besluiten rechtsmiddelen aan te wenden. De CCD is dan ook van oordeel dat, gezien de grote hoeveelheid procedures die u bij de CCD heeft gevoerd, sprake is van een voortzetting van het patroon van misbruik van recht. Het misbruik van recht door u dient aan uw cliënte te worden toegerekend, aangezien u de betrokken handelingen namens haar heeft verricht en zij u daartoe heeft gemachtigd.

Van belang is dat de werkwijze van uw cliënte bij de CCD nagenoeg identiek is aan de werkwijze in bovengenoemde procedures: ook uw cliënte dient veel Wob-verzoeken in, haar proceshouding leidt tot een zodanig beslag op de capaciteit van de bestuursorganen dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de kerntaken van – in het onderhavige geval – de CCD, zelfs na personele uitbreiding. Ook in de situatie bij de CCD lijkt de handelswijze op een vrijwel niet te stillen behoefte aan informatie en veroorzaakt elk verzoek procedures over de termijn van afhandeling (indienen van ingebrekestellingen, klachten en beroepen tegen het niet tijdig nemen van een besluit) en over de gehanteerde weigeringsgronden (bezwaren, beroepen en hoger beroepen). De CCD stelt dat zowel u als uw cliënte misbruik van recht maken.

Overigens verwijt de CCD uw cliënte haar keuze om u (nog steeds) als gemachtigde te gebruiken, ondanks meerdere oordelen van de rechter dat u misbruik van recht heeft gemaakt.

²⁴ ECLI:NL:RBDHA:2017:12822.

²⁵ ECLI:NL:RVS:2018:3045.

²⁶ ECLI:NL:RBDHA:2016:15529.

3.7. Tussenconclusie

Uit de aard en gedragingen van uw cliënte kan worden afgeleid dat zij op een kennelijk onredelijke manier gebruikmaakt van het bestuurs(proces)recht. Uit de wijze waarop uw cliënte de Wob-verzoeken indient, kan worden afgeleid dat zij als oogmerk heeft de (tijdige) afhandeling van de Wob-verzoeken te bemoeilijken. Ook uw gedragingen en handelwijzen bij het indienen van klachten en het voeren van bezwaar- en (hoger)beroepsprocedures geven naar het oordeel van de CCD een indicatie voor het aanwezig zijn van misbruik van recht. Evenals het vermoeden van verwevenheid tussen u en uw cliënte. De CCD voelt zich in haar oordeel gesteund door uw werkwijze in onderhavige kwestie, omdat die nagenoeg identiek is aan de werkwijze in eerdere procedures, waarin is geconcludeerd dat u misbruik van recht heeft gemaakt.

Verzoek proceskostenvergoeding

U heeft verzocht om proceskostenvergoeding door toepassing te geven aan artikel 7:15 Awb. Ingevolge artikel 7:15, tweede lid, van de Awb komen de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het gemaakte bezwaar heeft moeten maken voor vergoeding in aanmerking, indien sprake is van een herroeping van het besluit, vanwege een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. Daar uw bezwaarschriften in dit besluit niet-ontvankelijk worden verklaard, komt u geen proceskostenvergoeding toe.

Beroep

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen. Stuur het beroepschrift naar de rechtbank in uw arrondissement. Voor meer informatie verwijst ik u naar www.rechtspraak.nl.

U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor dient u wel te beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Tot slot

In deze brief is u uitgelegd wat de reden is voor deze beslissing. Heeft u vragen, kijk dan op www.centralecommissiedierproeven.nl. of neem telefonisch contact met ons op via 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Hoogachtend,

De Centrale Commissie Dierproeven,

dr. L. Hellebrekers
Voorzitter